

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LƯU QUỐC THỊNH

MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU
NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THU NỘ
TỒN ĐỘNG BẢO HIỂM XÃ HỘI TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN PHÙ NINH TỈNH PHÚ THỌ

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN, NĂM 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LƯU QUỐC THỊNH

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU
NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THU NỘ
TỒN ĐỘNG BẢO HIỂM XÃ HỘI TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN PHÙ NINH TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Văn Dung

THÁI NGUYÊN, NĂM 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu sử dụng phân tích trong luận án có nguồn gốc rõ ràng, đã công bố theo đúng quy định. Các kết quả nghiên cứu trong luận án do tôi tự tìm hiểu, phân tích một cách trung thực, khách quan và phù hợp với thực tiễn của Việt Nam. Các kết quả này chưa từng được công bố trong bất kỳ nghiên cứu nào khác.

Tác giả

Lưu Quốc Thịnh

LỜI CẢM ƠN

Tác giả luận văn xin trân trọng cảm ơn Ban Giám Hiệu, phòng Quản lý Đào tạo sau Đại học, các Khoa, Phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Thầy giáo hướng dẫn TS. Trần Văn Dung đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Cuối cùng tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đối với gia đình, bạn bè đồng nghiệp và các học viên cùng lớp đã động viên, giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện đề tài nghiên cứu.

Trong quá trình thực hiện luận văn này, bản thân tôi đã rất cố gắng song không tránh khỏi những sai sót nhất định. Kính mong những ý kiến đóng góp của tất cả các thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Tôi xin chân trọng cảm ơn!

Tác giả

Lưu Quốc Thịnh

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
4. Phương pháp nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới của Luận văn.....	4
6. Bố cục của Luận văn	4
Chương 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI.....	5
1.1. Khái niệm, đặc điểm và vai trò của Bảo hiểm xã hội	5
1.1.1. Khái niệm Bảo hiểm xã hội.....	5
1.1.2. Đặc điểm của bảo hiểm xã hội	6
1.1.3. Vai trò của Bảo hiểm xã hội.....	8
1.2. Khái niệm và vai trò của công tác thu Bảo hiểm xã hội	11
1.2.1. Khái niệm thu Bảo hiểm xã hội	11
1.2.2. Vai trò của công tác thu Bảo hiểm xã hội	12
1.3. Nội dung công tác thu Bảo hiểm xã hội.....	14
1.3.1. Cơ sở pháp lý của việc thực hiện công tác thu Bảo hiểm xã hội	14
1.3.3. Mức thu và phương thức thu Bảo hiểm xã hội	18
1.3.4. Tổ chức thu BHXH	21
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới tổng thu BHXH.....	24

1.5. Một số nguyên nhân dẫn đến nợ tồn đọng BHXH.....	26
1.5.1. Yếu tố kinh tế gây nên nợ đọng BHXH.....	26
1.5.2. Yếu tố xã hội của tình trạng nợ đọng BHXH	26
1.5.3. Vấn đề đặt ra cho công tác thu nợ BHXH	26
1.5.4. Thực trạng vấn đề nợ tồn đọng BHXH.....	27
1.5.5. Tỷ lệ nợ đọng BHXH.....	27
1.6. Kinh nghiệm xây dựng cơ chế thu BHXH một số nước trên Thế giới....	28
1.6.1. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH ở Philippines	28
1.6.2. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH ở Thái Lan.....	30
1.6.3. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH của Cộng hòa Liên Bang Đức	31
1.6.4. Một số bài học kinh nghiệm về quản lý và thu nợ BHXH của ba nước nêu trên.....	33
1.7. Bài học rút ra cho Việt Nam	34
Tiểu kết chương 1	36
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.1.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	37
2.1.2. Phương pháp thu thập thông tin	37
2.1.2.1. Thu thập thông tin thứ cấp (đã công bố).....	38
2.1.2.2. Thu thập thông tin sơ cấp.....	38
2.1.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	40
2.1.4. Phương pháp phân tích thông tin	40
2.2. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	40
Chương 3: THỰC TRẠNG THU NỢ TỒN ĐÓNG BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH TỈNH PHÚ THỌ	41
3.1. Giới thiệu địa bàn nghiên cứu.....	41
3.1.1. Các điều kiện tự nhiên.....	41

3.1.1.1. Vị trí địa lý	41
3.1.1.2. Dân số và nguồn lực.....	41
3.1.1.3. Tổng quan về kinh tế - xã hội huyện.....	41
3.2. Vài nét về BHXH huyện Phù Ninh.....	42
3.2.1. Giới thiệu sơ lược về cơ cấu và tổ chức BHXH Huyện Phù Ninh	42
3.2.2. Tổ chức thực hiện thu và quy trình thu ở BHXH huyện.....	44
3.2.2.1. Tổ chức thực hiện thu.....	44
3.2.2.2 Quy trình thu BHXH.....	47
3.3. Thực trạng về công tác thu BHXH tại huyện Phù Ninh	50
3.3.1. Tình hình tham gia BHXH bắt buộc	50
3.3.1.1. Cơ cấu lao động tham gia BHXH bắt buộc tại huyện Phù Ninh	50
3.3.1.2. Cơ cấu đơn vị tham gia BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Phù Ninh từ năm 2009 - 2012	52
3.3.2. Tình hình thực hiện mức tiền lương làm căn cứ đóng BHXH	54
3.3.3. Tình hình thực hiện thu BHXH của BHXH huyện Phù Ninh	58
3.3.3.1. Kết quả thu BHXH bắt buộc	58
3.3.3.2. Kết quả thu BHXH theo khối loại hình quản lý.....	60
3.3.3.3. Kết quả thu BHYT tự nguyện.....	62
3.4. Tình hình nợ đọng BHXH trên địa bàn huyện Phù Ninh	63
3.5. Đánh giá kết quả hoạt động thu	69
3.5.1. Những mặt đã đạt được.....	71
3.5.2. Những vấn đề tồn tại trong công tác thu BHXH ở huyện Phù Ninh ...	74
3.6. Kết quả nghiên cứu từ kiểm tra và khảo sát các doanh nghiệp.....	78
3.6.1. Kết quả từ việc kiểm tra các doanh nghiệp.....	78
3.6.2. Kết quả khảo sát tình hình tham gia BHXH	79
Tiểu kết chương 3	84
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THU NỢ TỒN ĐÓNG BHXH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÙ NINH	86

4.1. Quan điểm của ngành BHXH	86
4.2. Định hướng của ngành BHXH.....	87
4.3. Mục tiêu của ngành BHXH.....	88
4.4. Nhóm các giải pháp.....	89
4.4.1. Nhóm giải pháp về thực thi các quy định của Luật pháp, chủ trương, chính sách.....	89
4.4.2. Nhóm giải pháp đối với cơ quan BHXH	92
4.4.3. Nhóm giải pháp đối với doanh nghiệp (người sử dụng lao động).....	97
4.4.4. Nhóm giải pháp liên quan đến mức đóng BHXH.....	98
4.5. Một số kiến nghị.....	99
4.5.1. Đối với BHXH Việt Nam	99
4.5.2. Đối với UBND Quốc hội và Quốc hội	100
4.5.3. Đối với Chính phủ.....	101
4.5.4. Đối với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.....	102
Tiểu kết chương 4	103
KẾT LUẬN	104
TÀI LIỆU THAM KHẢO	106
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

BHXH	: Bảo hiểm xã hội
BHYT	: Bảo hiểm y tế
BHTN	: Bảo hiểm thất nghiệp
BHXHTN	: Bảo hiểm xã hội tự nguyện
BHYTTN	: Bảo hiểm y tế tự nguyện
CTYTNNH	: Công ty trách nhiệm hữu hạn
CTYCP	: Công ty cổ phần
DN	: Doanh nghiệp
DNNN	: Doanh nghiệp Nhà nước
DNNQD	: Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
DNCV ĐTN	: Doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài
ĐĐT	: Đảng, đoàn thể
ĐKKD	: Đăng ký kinh doanh
HCSN	: Hành chính, sự nghiệp
HKD	: Hộ kinh doanh
HT&TC	: Hữu trí và trợ cấp
ILO	: Tổ chức lao động Thế giới
LĐ&TBXH	: Lao động và Thương binh xã hội
LĐLĐ	: Liên đoàn Lao động
NSNN	: Ngân sách Nhà nước
NĐ	: Nghị định
NN	: Nhà nước
QĐ	: Quyết định
SD	: Sử dụng
TNLD - BNN	: Tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp
TT	: Thông tư
VN	: Việt Nam

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1: Mức đóng góp BHXH của Thái Lan	31
Bảng 3.1: Cơ cấu lao động tham gia BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Phù Ninh (2009 - 2012)	51
Bảng 3.2: Cơ cấu đơn vị tham gia BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Phù Ninh (2009 - 2012).....	53
Bảng 3.3: Tổng hợp mức tiền lương đóng BHXH từ năm 2009-2011	55
Bảng 3.4: Kết quả thu BHXH từ năm 2009 – 2012.....	59
Bảng 3.5: Tình hình thu BHXH theo khối loại hình quản lý.....	61
Bảng 3.6. Kết quả thu BHYT tự nguyện.....	63
Bảng 3.7: Tình hình nợ đọng tiền BHXH từ năm 2009 – 2012 trên địa bàn huyện Phù Ninh.....	64
Bảng 3.8: Tình hình nợ đọng theo khối loại hình tại BHXH huyện Phù Ninh (2009 - 2012).....	65
Bảng 3.9: So sánh doanh nghiệp tại huyện Phù Ninh với doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	80